

Bestilling forvaltningsrevisjon - Landbruksforvaltningen

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Røros kommune

Møtedato

22.09.2026

Saknr

49/26

Saksbehandler Torbjørn Brandt

Arkivkode FE-217

TI-&58

Arkivsaknr 26/240 - 2

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget bestiller en forvaltningsrevisjon med tema landbruksforvaltningen.

Kontrollutvalget ber revisor utarbeide en prosjektplan i tråd med saksfremlegget og innspill og avgrensninger som fremkommer under behandlingen av saken, og som oversendes sekretariatet innen 20. november 2026 og som legges frem til behandling i kontrollutvalgets møte 1. desember 2026.

Saksopplysninger

I kontrollutvalgets møte 5. mai 2026 ble innspill til kontrollarbeidet behandlet i sak 32/26.

Kontrollutvalget fikk innspill og vedtok følgende:

Kontrollutvalget ber sekretariatet komme opp med et forslag på en forvaltningsrevisjon i tråd med innspillet til forslag til forvaltningsrevisjon til kontrollutvalgets møte i september.

I denne saken legger sekretariatet frem et forslag til innretning av en forvaltningsrevisjon med utgangspunkt i risiko- og vesentlighetsvurderinger.

Formålet med forvaltningsrevisjonen er å undersøke om landbruksforvaltningens saksbehandling, rettsanvendelse og skjønnsutøvelse er i samsvar med gjeldende regelverk og relevante forvaltningsrettslige prinsipper, og om relevante kommunale planer, mål og politiske vedtak ivaretas innenfor de rettslige rammene for myndighetsutøvelsen.

Landbruksforvaltningen behandler saker som kan ha stor betydning for innbyggere og næringsdrivende. Avgjørelser kan få langsiktige konsekvenser for eiendomsforhold, drift av landbrukseiendommer, ressursgrunnlag, investeringer, bosetting og muligheten til å drive næringsvirksomhet. Dette tilsier etter sekretariatets vurdering en høy vesentlighet.

Samtidig innebærer regelverket at forvaltningen på flere områder er gitt rom for skjønn. Et stort skjønnssrom stiller krav til at forvaltningen kan identifisere hvilke hensyn som er relevante, at sakene er tilstrekkelig opplyst og at vurderingene tar utgangspunkt i de konkrete forholdene i sakene.

Det vil være risiko dersom hensynet til presedens eller mulige konsekvenser for framtidige saker får en slik betydning at konkrete og individuelle vurderinger begrenses. Risikoen er ikke nødvendigvis knyttet til bruken av begrepet presedens i seg selv, men til om en forventning om hvordan framtidige saker må behandles påvirker hvilke løsninger som anses mulige i sakene som behandles.

Det er også risiko knyttet til forholdet mellom administrativ skjønnsutøvelse og politiske planer og mål. Dersom relevante politiske føringer ikke blir tilstrekkelig ivaretatt i forvaltningens skjønnsutøvelse, er det risiko for at politisk vedtatte mål og planer ikke følges opp i forvaltningens praksis. Samtidig må slike føringer anvendes innenfor rammene av lovgivningen og kan ikke erstatte de konkrete rettslige vurderingene som skal gjøres. Videre vil mangler ved saksopplysning, rettsanvendelse eller klagebehandling kunne få vesentlige konsekvenser for innbyggere og næringsdrivende. Dersom slike mangler ikke er enkeltstående, men skyldes praksis eller arbeidsmåter som benyttes i flere saker, øker både risikoen og vesentligheten.

Det er også en risiko dersom saker som etter gjeldende delegeringsreglement skulle vært behandlet politisk, behandles administrativt, eller motsatt. Uklarhet omkring myndighet og delegering kan både ha betydning for saksbehandlingen og for den demokratiske forankringen av avgjørelser.

Forvaltningsrevisjonen kan gi svar på følgende hovedspørsmål og om i hvilken grad:

- har hensynet til presedens eller mulige konsekvenser for behandlingen av framtidige saker blitt tillagt vekt i landbruksforvaltningens saksbehandling og skjønnsutøvelse, og er eventuell slik praksis i samsvar med gjeldende regelverk og forvaltningsrettslige prinsipper?
- sikrer landbruksforvaltningen at rettsanvendelsen og skjønnsutøvelsen, herunder ved behandling av klager, bygger på relevante hensyn, et tilstrekkelig faktisk grunnlag og konkrete og individuelle vurderinger?
- ivaretas relevante kommunale planer, mål og politiske vedtak i landbruksforvaltningens saksbehandling og skjønnsutøvelse?
- behandles saker innen landbruksforvaltningen på riktig myndighetsnivå i samsvar med gjeldende delegeringsreglement?

Forslagene til problemstillinger i dette saksfremlegget er ikke uttømmende.

Vurdering og konklusjon

Etter sekretariatets vurdering er kombinasjonen av stort skjønnsrom og potensielt betydelige konsekvenser for innbyggere og næringsdrivende forhold som samlet gir en risiko og vesentlighet som tilsier at området er egnet for forvaltningsrevisjon.

For å kunne vurdere om problemstillingene er enkeltstående eller uttrykk for en mer generell praksis, mener sekretariatet at forvaltningsrevisjonen bør omfatte en gjennomgang av et utvalg saker over tid og på tvers av relevante sakstyper.

En slik gjennomgang vil kunne belyse hvilke hensyn som faktisk tillegges vekt i skjønnsutøvelsen, hvordan hensynet til presedens eller konsekvenser for framtidige saker kommer til uttrykk, hvordan klager behandles og om praksisen er konsistent over tid.

Det bør ikke være avgjørende om begrepet «presedens» uttrykkelig er benyttet. En gjennomgang bør også kunne fange opp tilfeller hvor tilsvarende hensyn kommer til uttrykk gjennom andre formuleringer eller vurderinger.

Det er revisor som foretar den endelige faglige og metodiske avgrensningen av undersøkelsen. Dette gjelder blant annet hvilke sakstyper som bør inngå, hvilken tidsperiode som skal undersøkes og hvordan de foreslåtte problemstillingene bør operasjonaliseres.

Kontrollutvalget må på selvstendig grunnlag vurdere foreslåtte problemstillinger og eventuelle avgrensninger før endelig bestilling oversender til revisor som da vil utarbeide en prosjektplan som legges frem til behandling i et senere møte.